

Valtuuston kokouksessa 22.4.2024 jätettiin **HOLDno-2024-392, Valtuustoaloite - Pyöräedun käyttöön ottaminen Hollolan kunnan työntekijöille** - valmistelussa konsernipalvelujen palvelualueella.

Valtuustossa 24.3.2025 jätettiin kolme (3) aloitetta.

HOLDno-2025-312, Valtuustoaloite - Koulutuutorien tehtävän vakinaistaminen

Valtuustolle on jätetty 24.3.2025 valtuustoaloite koulutuutorien tehtävien vakinaistamisesta.

Hollolassa hyvinvointitutor yleisopetuksen kouluissa on toiminut hankerahalla. Hankkeen rahoitusajat ovat olleet 1.1.2023–31.7.2024 ja 1.1.2024–31.7.2025. Hankkeelle ei ole olemassa kuntakohtaista jatkoa, koska opiskeluhuoltopalvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueiden vastuulle (27.02.2025, OKM/579/520/2023). Koska hankekausi on päättynyt, on kunta nähnyt tarpeen jatkaa omarahoitteisesti hyvinvointitutorin työsopimusta 31.12.2025 asti.

Koulua käymättömien lasten ja nuorten lukumäärä on kasvanut voimakkaasti ja koulupoissaolot alkavat yhä nuorempina. Koulujen opiskeluhuoltoryhmät ovat tunnistaneet haasteet. Tilanteessa kaivataan uusia toimintamenetelmiä ja toimintakulttuuria, joilla tavoitetaan koulupudokkaita ja koulupudokkuusvaarassa olevia. Hyvinvointitutorin tehtäväksi on muotoutunut Hollolassa opiskeluhuollon ja koulun rajapinnassa yhteistyön luominen, jonka avulla on pystytty puuttumaan entistä varhaisemmassa vaiheessa oppilaiden erilaisiin haasteisiin kuten koulupudokkuuteen. Hyvinvointitutor on toiminnallaan tukenut hyvinvointitaitoja vahvistavien materiaalien jalkauttamista luokkiin (esim. Hyvänmielen treeni- ja Hyvän mielen taitomerkki-materiaalit). Hän on jalkauttanut toimivien menetelmien käyttöönottoa kuten oppilaiden kuulluksi tulemisen ja osallisuuden vahvistamiseen kehitettyä Erätauko-menetelmästä johdettua keveämpää Skidialogi-mallia. Hyvinvointitutor on tarjonnut matalan kynnyksen tukea oppilaille ja mahdollisuutta kohtaamiseen myös koulurakennuksen ulkopuolella. Oppilaiden kouluun kiinnittymistä on tuettu poissaolojen säännöllisellä seurannalla, kodin ja koulun yhteistyöllä, lisäämällä oppilaiden osallisuutta ja vaikuttamista, edistämällä myönteistä ja kannustavaa toimintakulttuuria, ryhmäyttämällä oppilaita ja tukemalla opetusryhmän ilmapiiriä ja vuorovaikutusta, monialaisella yhteistyöllä, tukemalla nivelvaihteyöskentelyä, lisäämällä oppilaiden ja huoltajien tietoisuutta koulunkäynnin tärkeydestä.

Kankaan koululla toimii jo kaksi hyvinvointitutoria seudullisissa Etappi-luokissa vakituissa työsuhteissa. Heidän työnsä koulupudokkaiden tukemisessa on ollut erittäin merkittävää. Vastaavaa tarvetta on yleisopetuksen kouluissa. Yleisopetuksessa toimiva hyvinvointitutor voi puuttua poissaoloihin ja oppilaiden muihin haasteisiin varhaisessa vaiheessa, jolloin kasvava paine Etappi-luokkien suuntaan saadaan vähenemään, kun tilanteisiin pystytään vastaamaan jo ennaltaehkäisevästi.

Koulun hyvinvointitutor toimii läheisessä yhteistyössä muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa, kuten kuraattorien ja terveydenhoitajien sekä koulunuorisotyön kanssa. Kahden vuoden hankeaika on osoittanut, että hyvinvointitutorin tehtävä on merkittävä oppilaiden hyvinvointityön toteuttamisessa. Hollolan perusopetuksen aluerehtorit kokee tarkoituksenmukaiseksi vakinaistaa hyvinvointitutorin tehtävän 1.1.2026 alkaen. Hankkeen kautta saatu kokemus oppilaiden hyvinvointiin liittyvästä toiminnasta on osoittanut hyvinvointitutorin työn merkityksellisyyden ja tarpeen työn jatkuvuudesta. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta päätti 8.10.2025 § 97, että valtuustoaloitteen mukaista hyvinvointitutorin tehtävän vakinaistamista valmistellaan 1.1.2026 alkaen. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta hyväksyi ylläesitetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen ja totesi aloitteen loppuun käsitellyksi. Vastaus toimitetaan edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi.

HOLDno-2025-313, Valtuustoaloite - Urheilussa menestyneiden huomioiminen

Kunnanvaltuuston kokouksessa 24.3.2025 jätettiin valtuutetun aloite menestyneiden urheilijoiden palkitsemisesta stipendillä ja MM- ja olympiatasolla omakotitalon tontilla. Lisäksi esitettiin Justus Kainulaisen palkitsemista tonttilahjoituksella.

Kunnanhallitus on 2000-luvulla huomionnut MM- ja Olympiamitaleista kunnassa asuvia urheilijoita. Aino-Kaisa Saarista lukuun ottamatta kunta ei ole lahjoittanut urheilijoille tonttia. Tonttilahjoitusten sijaan kunta on antanut MM- ja Olympiamitalisaavutuksesta stipendi- ja rahalahjoituksia kunnassa asuville urheilijoille.

Esport Oilersin keskushyökkääjä Justus Kainulainen, 25, valittiin maailman parhaaksi salibandy-pelaajaksi. Vuoden parhaat pelaajat valitaan Innebandymagazinetin organisoimalla äänestyksellä, johon osallistuvat MM-kisamaiden valmentajat sekä suurimpien salibandymaiden toimittajat. Salibandy ei toistaiseksi ole olympiaurheilulaji, mutta se on ollut vahva laji myös Hollolassa. Justus Kainulainen on aloittanut salibandyn pelaamisen HU:n toiminnassa. Tälläkin hetkellä salibandytoiminta on aktiivista LASB-salibandyseuran toimesta Lahdessa, Hollolassa ja Hämeenlinnassa. Hollolalaislähtöisen ja nykyisin Espoossa asuvan Justus Kainulaisen saavutus maailman parhaana salibandypelaajana on upea osoitus pitkäjänteisestä harjoittelutyöstä lajin parissa. Se on omiaan kannustamaan ja innostamaan nuoria lajin pariin. Hollolan kunta huomioi pian joulukuussa 2024 tehdyn valinnan jälkeen Hollola-lähtöistä urheilijaa onnitteluaadressilla.

Liikunta- ja urheilu ovat kunnassa osa sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan alaista toimintaa ja kuuluvat hallintosäännön mukaisesti valiokunnan päätösvaltaan.

Päijät-Hämeen liikunta- ja urheilu järjestää vuosittain urheilugaalan. Kuka tahansa voi tehdä ehdotuksia eri kategorioihin palkittavista urheilijoista. Valintaraati valitsee palkittavat ja palkinnot luovutetaan gaalassa. Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta nimeää vuosittain tapahtumassa palkittavan Hollolan kunnan liikuntateon. Valiokunnan harkinnassa on mahdollinen muu liikunta- ja urheilumenestysten huomioiminen. Kotipaikka kunnassa on lähtökohtana huomioimisessa.

Kunnanhallitus päätti 23.6.2025 § 188 jatkaa käytäntöä, jonka mukaan se huomioi MM- ja Olympiatasolla näiden kisojen kilpailulajeissa kultaa, hopeaa tai pronssia saavuttaneita kuntalaisia tapauskohtaisesti erillispäätöksellä, ensisijaisesti stipendi/rahalahjoituksen muodossa.

HOLDno-2025-314, Valtuustoaloite - Kunnanhallituksen ja valtuustonseminaarien alkoholitarjoilusta - valmistelussa konsernipalvelujen palvelualueella.

Valtuustossa 19.5.2025 jätettiin kolme (3) aloitetta.

HOLDno-2025-510, Valtuustoaloite - Liikuteltava tukiasema - valmistelussa konsernipalvelujen palvelualueella.

HOLDno-2025-511, Valtuustoaloite IOT kiinteistöseurannassa

Valtuustossa tehtiin 19.5.2025 valtuustoaloite IOT järjestelmien hankintaa/palvelutarpeen selvittämisestä kunnan tilojen kunnonseurantaa varten.

Hollolassa on ollut vuodesta 2021 lähtien käytössä Senaatin hallinnoima kuntatila-palveluportaali ja Buildercomin BEM-järjestelmä. Ennen tätä käytettiin Haahtelan kiinteistötieto- ja huoltokirja-järjestelmää, joka oli käytössä noin 10 vuotta. Järjestelmävaihdon yhteydessä tiedot siirrettiin Haahtelasta uusiin järjestelmiin.

Kuntatila-palveluportaalissa seurataan ja hallinnoidaan:

- rakennusten ja rakennusosien teknistä kuntoa
- investointien ja PTS-korjausten vaikuttavuutta korjausvelkaan ja korjausvastuuteen
- energiakulutusta ja energia-analytiikkaa
- sisäisten vuokrien määrittelyä

- johdon raportointia (kohdetietoja, kustannuksia, vuokrasopimuksia, investointeja, valtakunnallista vertailua)
- palveluverkko- ja väestöennustetta
- rakennusten toimenpidesuunnitelmaa ja mittaristoa.

BEM -järjestelmällä seurataan ja hallinnoidaan:

- hankkeita
- rakennusten ylläpitoa (huoltokirja)
- palvelupyyntöjä
- kunnossapitoa
- kiinteistötietoja
- raportointia
- sopimuksia.

Elinvoimavaliokunta käsitteli valtuustoaloitteen kokouksessaan 27.8.2025 § 98. Valiokunta päätti hyväksyä esittelytekstissä kuvatun kunnanhallitukselle annettavan vastauksen valtuustoaloitteeseen. Valiokunta totesi aloitteen osaltaan loppuun käsitellyksi.

Kunnanhallitus 1.9.2025 § 221 merkitsi tiedokseen valtuustoaloitteen IOT järjestelmien hankintaa/palvelutarpeen selvittämisestä kunnan tilojen kunnonseurantaa varten ja lähetti sen valtuustolle tiedoksi osana aloitteista annettuja vastauksia

HOLDno-2025-512, Valtuustoaloite - Kunnan houkuttelevuus työnantajana - valmistelussa konsernipalvelujen palvelualueella.

Valtuustossa 9.6.2025 jätettiin yksi aloite.

HOLDno-2025-796, Valtuustoaloite - Keski-Hollolan elinvoima ja tulevaisuus

Kunnanhallitus linjasi kokouksessaan 23.6.2025 § 168 aloitteen käsittelyä seuraavasti: Koska kunnanhallitukselle on jätetty kaksi kunnan palveluverkkoon keskeisesti liittyvää esitystä (kyläkoulustrategia ja valtuustoaloitteena Keski-Hollolan elinvoima ja tulevaisuus) on perusteltua yhdistää aloite-esitysten selvittäminen. Samalla on tarkoituksenmukaista käsitellä muita sivistys- ja hyvinvointipalveluihin keskeisesti liittyviä muutos- ja linjaustarpeita, laajemman kokonaiskuvan ja asioiden syy-seuraussuhteiden ymmärtämiseksi. Tähän liittyen kunnanhallitus päättää, että kunnassa käynnistetään palvelustrategian valmistelu. Koska palvelustrategian valmistelu on rajat ylittävää, valmistelun yhteensovittamisvastuu asiassa on kunnanhallituksella. Valmistelukoordinaation toteuttaminen on Konsernipalveluiden palvelualueen vastuulla. Valmistelussa käytetään konsulttipalveluja. Tarkempi toimeksianto ja ohjausryhmää koskeva esitys valmistellaan kunnanhallitukseen käsiteltäväksi.

Valtuustossa 22.9.2025 jätettiin kolme (3) aloitetta.

HOLDno-2025-877, Valtuustoaloite - Neljä vuosittaista uimaopetustuntia - valmistelussa sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella

HOLDno-2025-878, Valtuustoaloite - Seniorikortin käyttöönotto Hollolassa - valmistelussa sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella

HOLDno-2025-879, Valtuustoaloite - Maaseutuohjelman päivitys - valmistelussa konsernipalvelujen palvelualueella

Kuntalaisaloite.fi-palvelussa voit tehdä aloitteen oman kuntasi toimivaltaan kuuluvassa asiassa, jos kunta on ottanut palvelun käyttöönsä. Halutessasi voit kerätä aloitteeseen myös muita osallistujia. Kaikki kuntalaisaloite.fi-palvelussa tehdyt aloitteet ovat julkisia, ja ne ovat nähtävissä osoitteessa www.kuntalaisaloite.fi.

Aloiteoikeus perustuu Kuntalain 23 §:ään, jonka mukaan kunnan asukkailla ja muilla jäsenillä on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Lisäksi palvelun käyttäjällä on oikeus tehdä aloitteita kyseistä kunnan palvelua koskevassa asiassa.

Kaikki kunnassa vireille tulleet aloitteet käsitellään toimivaltaisessa kunnan viranomaisessa ilman aiheetonta viivytystä. Kunnan on ilmoitettava aloitteen tekijälle aloitteen johdosta suoritettujen toimenpiteiden tulokset. Lisäksi kunnan valtuuston tietoon on saatettava vähintään kerran vuodessa sen toimivaltaan kuuluvissa asioissa tehdyt aloitteet ja niiden johdosta suoritettujen toimenpiteiden tulokset.

HOLDno-2023-815 Kuntalaisaloite asemakaavamuutoksesta kiinteistössä Salpakankaantie 4

Elinvoimavaliokunta on käsitellyt 7.9.2023 saapuneeseen kuntalaisaloitteeseen annettua vastausta kokouksessaan 8.4.2025 ja palauttanut sen uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalaisaloitteen esitys huomioidaan puistoalueena kaavoitettaessa Yli-Kartanon kenttää sekä mahdollisesti ns. ostoskeskuksen tonttia.

Kuntalaisaloitteessa on tuotu esiin rakentamattoman tontin aiheuttama viihtyisyyshaitta naapurikiinteistöille. Aloitteessa ehdotetaan alueen viihtyisyyden ja vetovoimaisuuden parantamiseksi tontin kaavoittamista puistoalueeksi, jolle tulisi lasten leikkikenttä, liukumäki rinteeseen, hedelmäpuita ja marjapensaita, ulkokuntoilulaitteita, kuntoportaaita sekä penkkejä levähdys- ja kohtaamispaikoiksi.

Voimassa olevien yleisten maankäytön suunnitteluperiaatteiden mukaisesti maankäytön suunnittelussa tulisi ensisijaisesti hyödyntää jo olemassa olevaa infrastruktuuria, tällä edistetään yhdyskuntarakenteen toimivuutta, taloudellisuutta ja ekologista kestävyttä.

Hollolan strateginen yleiskaava 2020 linjaa osaltaan yhdyskuntarakenteen kehittämisen suuntaa ja maankäytön tarkoituksenmukaista kehittämistä. Yleiskaavan tavoitteena on edistää taloudellista, toimivaa ja viihtyisää yhdyskuntarakennetta.

Hollolan kunnan strategian visioon, Hirveen haluttu, kuuluu haluttavuuden ja kasvun mahdollistaminen hyvällä asunto- ja tonttipolitiikalla, aktiivisella maapolitiikalla sekä kuntakeskuksen ja kehittyvien kylien vahvistamisella.

Osana strategiaa on laadittu strategisia ohjelmia, jotka pitävät sisällään myös toiminnallisia tavoitteita mm. keskustan kehittämisen sekä asumisen ja palvelujen lisäämiseksi. Strategisen ohjelman mukaisesti tavoitteena on luoda uudisrakentamisen mahdollisuuksia ennakoivalla kaavoituksella, tällä tavoitellaan 70 huoneiston vuosittaista kaavoitustavoitetta. Strategisen ohjelman toteuttamisen yhteydessä on selvitetty kuntakeskuksen tiivistämisen mahdollisuuksia, kuntakeskuksen tiivistäminen ja olevan infran hyödyntäminen on todettu selvityksessä rajalliseksi.

Osoitteeseen Salpakankaantie 4 on asemakaavoitettu asuinkerrostalotontti, tontilla on rakennusoikeutta 6000 kerrosneliömetriä. Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa noin 70–80 asunnon kokonaisuuden toteutuksen. Tontti on sijainniltaan ja olosuhteiltaan rakennuspaikaksi soveltuva ja parantaa jo tehtyjen investointien käyttöastetta. Tontti on liitettävissä vesihuolto- ja kaukolämpöverkoston piiriin ja tukeutuu jo toteutettuun katuverkkoon. Tontin rakentamisesta ei koidu kunnalle kunnallistekniikan toteuttamisen kustannuksia. Tontin rakentamisen myötä kunta saa tontinmyyntituloja sekä kiinteistö- ja kunnallisveroja.

Alueen voimassa oleva kaavaratkaisu tukee yhdyskuntarakenteen toimivuuden, taloudellisuuden ja ekologisen kestävyysedistämistä. Nykyisen kaavan voimassa ollessa tontti on ollut varattuna, joten

rakentumattomuudesta huolimatta tontti koetaan kiinnostavana kohteena rakentamisen näkökulmasta. Asukasmäärän kehittäminen joukkoliikennereittien varrella tukee joukkoliikenteen palvelujen ylläpitoa ja kehittämisen mahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Kuntalaisaloitteessa esitetään alueelle kuntoportaita ja ulkokuntoiluvälineiden sijoittamista. Kunnan linjauksen mukaisesti liikuntapaikkojen toteutus ratkaistaan liikuntapaikkasuunnitelman kautta, näin varmistetaan suunnitelmallisuus ja tasapuolisuus kohteiden kehittämisessä. Salpakankaantien alueelle ei ole esitetty valtuuston 2.5.2022 hyväksymässä liikuntapaikkasuunnitelmassa uusien liikuntapaikkojen toteuttamista. Muutaman kilometrin etäisyydellä sijaitsee jo Heinsuon urheilu-keskuksen yhteydessä olevat kuntoportaat ja kuntakeskuksen toimintapuisto ulkokuntoiluvälineineen, lisäksi uudet kuntoportaat ja ulkokuntosali on suunnitteilla koirapuiston läheisyyteen Terveystien ja Hämeenlinnantien väliselle ns. soramontun alueen kehitettävälle virkistysalueelle.

Kunnan strategian, kiinteistöomaisuuden ja talouden näkökulmasta kaavoitettua rakennuspaikkaa ei ole perusteltua kaavoittaa puistoalueeksi. Kerrostalotonteiksi kaavoitetut kohteet muun muassa täydentävät ja tiivistävät yhdyskuntarakennetta, vastaavat kunnan asuntotuottotavoitteisiin pitkällä tähtäimellä, hyödyntävät jo rakennettua kunnallistekniikkaa ja luovat mahdollisuuksia palvelujen säilymiseen ja kehittämiseen.

Elinvoimavaliokunta hyväksyi 26.8.2025 § 90 edellä kuvatun kunnanhallitukselle annettavan vastauksen Salpakankaantie 4:n kuntalaisaloitteeseen. Valiokunta totesi aloitteen osaltaan loppuun käsitellyksi ja lähettää vastauksensa edelleen kunnanhallitukselle tiedoksi.

HOLDno-2024-613 Kuntalaisaloite Hedelmätarhanlammen kunnostus uimarantakäyttöön

Hollolan kunnalle on 26.7.2024 jätetty aloite koskien Hedelmätarhan lampea ja sen palauttamista uimarantakäyttöön. Aloitteen on allekirjoittanut 282 Hollolan kunnassa asuvaa ja 51 muualla asuvaa henkilöä.

Aloitteen sisältö on seuraava: ”Hedelmätarhan lampi ympäristöineen on tärkeä virkistys alue asukkaille. Pyydämme lammen kunnostusta ja uimarannaksi palautusta. Uimaranta status vietiin pois huonoin perustein. Edellinen ruoppaus jäi kesken. Perustelu että bakteeri tasot ylittäneet ei ole hyväksyttävä, koska ne ovat seurausta pieleen menneestä kunnan teettämästä ruoppauksesta ja sitä seuranneesta hoitamattomuudesta ja kasvillisuuden lisääntymisestä. Ilman runsasta kasvillisuutta ei olisi vesilintu ongelmaa tuossa mittakaavassa kuin nyt on.”

Hedelmätarhan lammen uimarantakäyttö

Hedelmätarhan lammessa on aiemmin ollut kunnan uimaranta, mutta joka on poistettu uimarantakäytöstä kesän 2021 jälkeen. Uimarantakäytöstä johtuen, lammen veden hygieenistä laatua on tarkkailtu kesäaikaisin näytteenotoin ainakin vuodesta 2002 lähtien. Uimarannan veden hygieenisessä laadussa oli ollut ongelmia ainakin kesästä 2019 lähtien, jolloin e. colien ja suolistoperäisten enterokokkien määrä on ylittänyt asetuksen (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yleisten uimarantojen uimaveden laatuvaatimuksista ja valvonnasta 354/2008) vaatiman toimenpiderajan. Uimaveden laatua valvova terveydensuojeluviranomainen oli kesällä 2021 pyytänyt Hollolan kunnalta vastausta uimarannan ylläpidosta sekä uimakäytön ja uimaveden laadun turvaamisen toimenpiteistä, mikäli kunta ylläpitää Hedelmätarhan lampea yleisenä uimarantana 15.6.2022 alkaen. Selvitystyö oli käynnistetty tilaamalla Hedelmätarhan lammen kunnostussuunnitelma konsulttityönä syksyllä 2021. Tunnistettu lisäselvitystarve on johtanut uimarantakäytön loppumiseen vuonna 2022. Uimarantakäytön lopettamisesta ei ole tehty virallista päätöstä, vaan asiaa on selvitelty virkahenkilöiden toimesta.

Tällä hetkellä voimassa olevassa Hollolan kunnan liikuntapaikkasuunnitelmassa Hedelmätarhan uimaranta on mainittu uimarantalistauksessa, toimenpiteiden tarpeessa punaisella koodilla 1-3 vuoden kuluessa. Liikuntapaikkasuunnitelmaa on valmisteltu vuoden 2021 aikana ja hyväksytty valtuustossa vuonna 2.5.2022. Liikuntapaikkasuunnitelmaa ollaan parhaillaan päivittämässä.

Hedelmätarhan lammella on tehty vesikasvillisuuden niittoja ainakin vuonna 2009. Lampea on myös ruopattu vuonna 2015 uimarannan puolelta laiturin läheisyydestä syvemmäksi umpeenkasvun ehkäisemiseksi, mutta toimenpiteen vaikutukset jäivät lyhytaikaiseksi. Ruoppaus toteutettiin tällöin alle 500 m3 kokoisena, koska isompi ruoppaus olisi vaatinut vesilain mukaisen luvan hakemista Aluehallintovirastosta. Lisäksi työn suunnittelussa todettiin, että ruoppausmassoja ei olisi mahtunut läjittämään alueelle enempää. Ruoppaustyö toteutettiin tehdyn suunnitelman mukaan, eikä työ jäänyt kesken.

Hedelmätarhan lammen kunnostussuunnitelmat

Hedelmätarhan lammelle teetettiin kunnostussuunnitelma, joka valmistui 12.11.2021 (Vahanen Environment Oy). Tätä kunnostussuunnitelmaa ei ole käsitelty päätöksenteossa.

Kunnostussuunnitelman päätelmät perustuivat vain yhtenä näytteenottokertana 15.9.2021 otettuihin vesinäytteisiin sekä aikaisempiin terveystarkastusten tekemään uimavesivalvonnan tuloksiin, joissa on tutkittu vain veden mikrobiologista laatua. Hedelmätarhan lammen tilasta tai veden ravinnepitoisuuksista ei ollut aikaisempaa tutkimustietoa.

Kunnostussuunnitelmassa lammen kunnostusta oli tarkasteltu kahden erilaisen vaihtoehdon näkökulmasta: VE1 Lampi ympäristöineen säilyy lähivirkistysalueena tai VE2 Lammen vesi täyttää uimaveden laatuvaatimukset.

Vuosien 2022-2023 aikana Hedelmätarhan lammesta, siihen johtavasta purosta ja lähteikköalueesta otettiin uusia vesinäytteitä kahdessa eri hankkeessa; ”Koivusillanjokeen ja sen alapuolisiin vesiin kohdistuvan kuormituksen selvitys, Hollola” ja ”Salpakankaan viemärylivuoto -hankkeessa”. Kun tietoa veden ravinnepitoisuuksista oli saatu enemmän, päätettiin Hedelmätarhan lammen kunnostussuunnitelma päivittää. Päivitystyö tehtiin tuoreisiin hankkeisiin sisältyvien vesinäytteiden tuloksilla. Lisäksi huomioitiin myös kunnan pienjärvien seurannassa keväällä 2024 otettujen vesinäytteiden tulokset. Uusia näytteitä ei kunnostussuunnitelman päivityksessä otettu. Päivitystyö tilattiin siten, että kunnostussuunnitelmassa ei arvioitu uudelleen kunnostusta uimarantakäytön palauttamisen näkökulmasta, koska tätä näkökulmaa oli tarkasteltu jo aikaisemmassa versiossa. Työtä ohjasivat kunnasta elinvoimajohtaja, vesihuoltopäällikkö, projektiasiantuntija ja ympäristötarkastaja. Päivitetty kunnostussuunnitelma valmistui 22.5.2024.

Kunnostussuunnitelman käsittely ja asukasilta

Kunnostussuunnitelmaa käsiteltiin elinvoimavaliokunnassa 28.5.2024 § 54. Äänestyksen jälkeen elinvoimavaliokunta päätti esittelijän ehdotuksen mukaisesti seuraavaa:

”Elinvoimavaliokunta on tutustunut päivitettyyn kunnostussuunnitelmaan ja merkitsee sen tiedoksi. Kuntalaisille pyritään järjestämään kunnostussuunnitelman esittely- ja keskustelutilaisuus alkukesästä, jossa kerätään myös alueen käyttäjien ja asukkaiden näkemyksiä ja toiveita suunniteltavista toimenpiteistä. Elinvoimavaliokunta käy myös lähete keskustelua jatkosta. Jatkotoimenpiteitä suunnitellaan elinvoiman palvelualueen näkemyksien mukaan huomioiden keskustelutilaisuuden ja elinvoimavaliokunnan palautteen mahdollisuuksien mukaan. Jatkotoimenpiteet huomioidaan talousarviossa, mikäli alueen kunnostukseen esitetään merkittävää taloudellista panostusta.”

Kuntalaisille järjestettiin asukasilta 12.6.2024 lammen rannalla, jossa esiteltiin kunnostussuunnitelmaa ja kerättiin asukkaiden mielipiteitä ja ehdotuksia lammen alueen virkistyskäytön parantamiseksi. Keskusteluissa nousi esiin toive uimarantakäytön palauttamisesta, mutta myös muita hyviä ehdotuksia alueen viihtyisyyden ja virkistyskäytön parantamiseksi. Elokuussa 2024 lammen läheisyydessä on toteutettu joitakin viihtyvyyttä parantavia toimenpiteitä, mm. penkkien kunnostusta ja lisäämistä, ilmoitustaulun kunnostus ja pientä kasvillisuuden raivausta lammen kiertävän polun ympäriltä.

Alueen käyttöön ja muokkaamiseen liittyvät rajoitteet uimarannan näkökulmasta

Uimarantakäytön palauttamisen mahdollisuutta ja kustannuksia on tutkittu ensimmäisessä kunnostussuunnitelmassa (valmistunut 12.11.2021) sekä virkatyönä kesän 2024 jälkeen. Uimarantakäytön palauttamiseen vaikuttavat mm. lammen veden laatu, sijainti asutuksen keskellä, sijainti pohjavesialueella ja siitä johtuva lammen pohjan lähteisyys, lammen lähellä sijaitseva Hedelmätarhan tervaleppäkorven luonnonsuojelualue, alueen muut suojeluarvot, alueella voimassa olevat kaavat sekä tarvittavien toimenpiteiden tarvitsemat luvat, ilmoitukset, selvitykset ja suunnitelmat.

Veden laatu

Veden laatua on uimarannan vedenlaadun tarkkailun lisäksi (2002 – 2021) selvitetty muutamissa hankkeissa sekä pienjärvien tarkkailussa vuosina 2022 – 2024. Tulokset osoittavat lammen vedenlaadun olevan ravinteikasta ja kärsivän ajoittaisista korkeista bakteeripitoisuuksista. Kesällä 2023 otetusta vesinäytteestä on tutkittu bakteerilähde, jonka mukaan bakteerit ovat tällöin olleet lintuperäisiä.

Lammen ja sen ympäristön ominaisuudet

Lampi on melko umpeenkasvanut ja siihen kertyy jatkuvasti kiintoainekuormitusta Hedelmätarhan lähteestä alkunsa saavan Tervaleppäkorven puroa pitkin. Lammen syvyys on enemmillään n. 3 metriä. Lampi sijaitsee pohjavesialueella ja sen pohjassa tiedetään olevan lähteisyyttä. Lammen pohjasta purkautuvan pohjaveden määrää ei ole pystytty arvioimaan.

Lampi on aikanaan padottu munkkipadolla. Vaikuttaa siltä, että vesi purkautuu lammesta eteenpäin padon alaosasta, mikä saattaa heikentää pintaveden vaihtuvuutta ja vaikuttaa siten pintaveden laatuun ja veden kerrostuneisuuteen.

Lammen sijainti asutuksen keskellä

Hedelmätarhan lampi lähialueineen on tärkeä virkistysalue kuntalaisille, mutta se palvelee eniten juuri lähialueen asukkaita eikä sillä ole kunnalle laajempaa merkitystä uimarantana. Kunnalla on useita muita uimarantoja isommilla järvillä. Hedelmätarhan alueelle ei haluta ohjata suuria määriä kuntalaisia muualta, koska yleisiä parkkipaikkoja ei ole lähellä tarjolla.

Alueen suojeluarvot

Hedelmätarhan tervaleppäkorpi, joka sijaitsee lähimmillään n. 170 m lammen pohjoispuolella, on nykyisin suojeltu luonnonsuojelulain 29 §:n mukaisena suojellun luontotyyppin rajauksena (vanha Luonnonsuojelulaki 1096/1996). Suojelusta on tehty päätös 13.2.2003 (Hämeen ympäristökeskus, Dnro HAM-2002-L-269-253). Suojelualueen ja lammen välisellä osuudella tervaleppäkorven puron lähiympäristö on myös ominaisuuksiltaan tervaleppämetsän (uusi Luonnonsuojelulaki 9/2023, § 64, kohta 4 tervaleppämetsä) kaltaista ja melko luonnontilaista. Alue on lähteistä. Alueella ei ole teetetty tuoreita luontoselvityksiä eikä suojellulle tervaleppäkorvelle ole tehty käyttö- ja hoitosuunnitelmaa.

Itse lammesta ei ole tiedossa uhanalaisten tai erityisesti suojeltavien lajien havaintoja. Kunnostussuunnitelman teon yhteydessä on kartoitettu lammen vesikasvillisuutta, mutta ei eliöstöä.

Tarvittavat ilmoitukset, luvat ja selvitykset

Mikäli lammessa tehdään niittoja ja/tai ruoppauksia, tulee niistä tehdä niitto- ja/tai ruoppaus-ilmoitukset Hämeen ELY-keskukselle. Mikäli ruoppaus ylittää massaltaan 500 m³, tarvitsee hanke vesilain mukaisen luvan Aluehallintovirastosta. Mahdollisesta luontoselvityksen tarpeesta on virkatyönä keskusteltu Hämeen ELY-keskuksen vesilain valvojien kanssa ja alustavan arvion mukaan alle 500 m³ ruoppaus ja pienimuotoinen niitto voidaan toteuttaa ilmoituksilla ilman tarkempia luontoselvityksiä. Mikäli ruopataan enemmän tai jopa koko lampi, tarvitaan vesilain mukainen lupa ja lupahakemuksen tueksi riittävät suunnitelmat, selvitykset ympäristövaikutuksista ja riittävät luontoselvitykset. Lupahakemuksen käsittely Aluehallintovirastossa kestää yleensä noin vuoden. Tarvittavat luontoselvitykset voitaisiin tehdä aikaisintaan keväällä ja kesällä 2025. Mahdollinen isompi ruoppaus voitaisiin näin ollen suorittaa aikaisintaan vuonna 2026.

ELYstä saatujen tietojen mukaan lammen pohjoisreunalla olevan pohjavesiputken mukaan pohjavesi on paineellista. Putkessa vedenpinta on mittauksissa ollut noin 1 m maanpinnan yläpuolella. Pienemmätkin pohjan kaivamiset voi muodostaa uusia pohjaveden purkautumispaikkoja, jolloin muiden pohjassa olevien lähteiden/pohjaveden purkupisteiden virtaamat saattavat ehtyä, jolla voi kenties olla vaikutuksia kasvillisuuteen. Pienessäkin ruoppauksessa tulee kiinnittää huomiota ruoppausvyöhyteen, että ei kaiveta liian syvältä ja muuteta pohjaveden purkautumista.

Pohjaveden purkautumisen muutokset voisivat vaikuttaa kielteisesti lammen yläpuolella olevan luonnonsuojelulain määrittelemän suojellun luontotyyppin; tervaleppämetsän (Lsl § 64 kohta 4) ominaisuuksiin. Vesilaki suojaa lähteitä; luonnontilaisen enintään kymmenen hehtaarin suuruisen lähteen luonnontilan vaarantaminen on kielletty (Vesilaki 2011/587, luku 2, § 11, eräiden vesiluontotyyppien suojelu).

Lammen mahdollinen ruoppaus ja niitto

Jotta eri vaihtoehtojen kustannuksia voidaan arvioida tarkemmin, lammen ruoppauksesta on virkatyönä pyydetty ja saatu alustava tarjous alan yrittäjältä 13.8.2024. Tarjouksessa on arvioitu ruoppaustyön hinta sisältäen ruoppausmassojen kuljetuksen Rälssin maankaatopaikalle kahdella eri ruoppausvaihtoehdolla. Hinnat eivät sisällä massojen vastaanottohintaa eikä mahdollisten ilmoitusten/ lupien ja niihin tarvittavien selvitysten hintoja.

Toiminnanharjoittajan kanssa käytyjen keskustelujen perusteella, mikäli päädyttäisiin koko lammen ruoppaamiseen, kannattaisi koko lampi tyhjentää ja samalla muuttaa munkkipadon rakennetta veden vaihtuvuuden parantamiseksi. Koska lammen pohja on lähteinen, on epävarmaa, saataisiinko lampi kokonaan tyhjennettyä.

Kustannukset ja resurssitarpeet eri toimenpidevaihtoehdoille

Arvioita kustannuksista eri toimenpiteille on esitetty elinvoimavaliokunnalle kunnostussuunnitelman esittelyn yhteydessä 28.5.2024. Taulukkoa ja kustannusarvioita on päivitetty tämän jälkeen mm. saadun ruoppaustarjouksen perusteella. Vuoden 2024 talousarviossa Hedelmätarhanlammen alueen mahdollisiin toimenpiteisiin ei ole varattu rahoitusta. Tällä hetkellä käsittelyssä olevassa vuoden 2025 talousarvioesityksessä ei ole varattu rahoitusta tälle asialle.

Taulukko suuntaa antavista arvioista investointi-, käyttö- ja kunnossapitokustannuksista on esitetty liitteessä. Kustannuksia on tarkasteltu lähinnä lammen virkistyskäytön ja mahdollisen uimarantakäytön palauttamisen näkökulmasta. Kunnostussuunnitelmassa on myös esitetty muita toimenpiteitä lammen alueen ja suojelualueen luontoarvojen parantamisen näkökulmasta.

Mikäli päätettäisiin lammen palauttamisesta uimarantakäyttöön, tulee huomioida valmisteluun tarvittavat resurssit. Asian valmistelu kuuluu tällöin kuntatekniikan toimialalle. Jo uimarantakäyttöön

palauttamisen valmisteluun sisältyisi mm. hankintoja, suunnitelmien, ilmoitusten, lupahakemuksen ja selvitysten tekemistä ja/tai tilaamista ulkopuoliselta.

Elinvoimavaliokunta tutustui kuntalaisaloitteeseen ja päätti päättää seuraavasti:

Tällä hetkellä Hedelmätarhan alueen lähivuosien toimenpiteissä keskitytään parantamaan alueen muuta virkistyskäyttöä ja siihen liittyviä rakenteita sekä parantamaan alueen monimuotoista luontoa tervaleppäkorven luontotyyppin ominaispiirteet huomioiden. Työtä tehdään virkatyönä resurssien mukaan taloudelliset resurssit huomioiden.

Päätös Hedelmätarhan lammen uimarantakäytön palauttamisesta siirretään liikuntapaikkasuunnitelman päivittämisen yhteyteen. Tällöin voidaan tarkastella kunnan uimarantapalveluja kokonaisuutena.

Kuntalaisaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Tiivistelmä perusteluista

Liikuntapaikkasuunnitelman päivittämisen yhteydessä kunnan liikuntapaikkoja tarkastellaan yhtenä kokonaisuutena. Virallisen uimarannan palauttaminen Hedelmätarhan lammelle vaatisi merkittäviä investointeja ja toimenpiteitä alueella sekä henkilöresurssia mm. töiden suunnitteluun, hankintoihin, lupa- ja ilmoitusprosesseihin. Käytettävissä olevia taloudellisia ja henkilöstöresursseja tulee tarkastella kokonaisuutena. Uimarantakäytön palauttamiseen liittyviä haasteita on avattu tarkemmin esittelytekstissä.

Keskustelun kuluessa Pasi Jalonen teki pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosesityksen, jota Minna Kauhanen, Paavo Takala ja Seija Aakala kannattivat, että Hedelmätarhan lampi niitetään vuonna 2025, vuonna 2026 tehdään pieni ruoppaus, enintään 500 kuutiota. Lammesta ei virallista uimarantaa. Puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava kannatettu esitys, joten asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen. Ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta, äänestävät JAA. Ne, jotka kannattavat Pasi Jalosen tekemää muutosesitystä, äänestävät EI. Menettelytapa hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 3 JAA-ääntä ja 7 EI-ääntä. Puheenjohtaja totesi Pasi Jalosen muutosesityksen voittaneen.

HOLDno-2024-702, Kuntalaisaloite - Salpakankaan kuntakeskus/Tiilijärvien ympäristö, silmänruokaa ja levähdyspaikkoja

Kuntalaisaloitepalveluun on jätetty 25.8.2024 kuntalaisaloite:

Ystävyyskuntaraitin kohennusta: Epäkohtia, kasaan mennyt hiekkalaatikko vuosia lojunut näkyvällä paikalla. Supanpuoleinen reuna-alue kasvaa kaikenlaista roskakasvillisuutta. Ehdotus, niittykukkien kylvölle oivallinen alusta? (hyönteishotelleille asukkaita!)

Pikku-Tiilijärven eteläpuolella ylhäällä olevalta tasanteelta puuttuu penkki. Ikäihmiset toivovat vielä yhtä levähdyspaikkaa Järvienkierrokselle, ylämäen jälkeen olisi tärkeä saada hetki levähtää.

Keski-Tiilijärven itäpuolen mäellä kulkee myös paljon iäkkäitä lenkkeilijöitä, sinnekin toivottaisiin levähdyspenkkiä. Pukukoppien puute Keski- ja Iso-Tiilijärvien uimapaikoilla, tarvetta koska joka kesä Pikku-Tiilijärvellä ongelmia uimaveden uimakelpoisuudessa.

Kuntakeskuksesta kuljetaan kävellen myös Lidliin ja K-Markettiin käyttäen kevyenliikenteen reittejä. Olisi kyllä hyvä levähtää hetkeksi kauppakassien kanssa.

Kuntatekniikan päällikkö on vastannut kuntalaisaloitteeseen sähköpostilla aloitteen tekijälle 1.10.2025 ja vastaus on viety myös palveluun Kuntalaisaloite.fi.

Ystävyyskuntaraitille on suunniteltu parannuksia, joka sisältää myös niittyä. Toteutusta tavoitellaan vuodelle 2026. Tänä kesänä lisäsimme muutamia penkkejä kuntakeskuksen läheisyyteen mm. Pikku-Tilkin eteläpuolelle.

Iso-Tiilijärven uimarannalla on uimakoppi. Keski-Tiilijärvellä ei ole kunnan ylläpitämää uimarantaa.

HOLDno-2024-703, Kuntalaisaloite - Uimapaikka Kukkilaan

Kuntalaisaloitepalveluun on jätetty 26.8.2024 kuntalaisaloite:

Uiminenhan on mukavaa puuhaa. Isosaarelaisena olen huomannut, että jälleen tänä kesänä Isosaaren siltä on ollut nuorison keskuudessa suosittu uimapaikka. Se ei ole kuitenkaan turvallinen uimapaikka, koska siinä liikkuu paljon autoja ja veneitä. Nuorten pitää saada uida, mutta turvallisuus ennen kaikkea. Ehdotan, että Vesijärvelle Vähäselänpuolelle rakennetaan turvallinen laituri uimiselle. Sorvasen alueella on käsittääkseni Hollolan kunnan hallinnoima venevalkamaranta (Vähäseläntie). Nyt ko. alue on hieman rähjäinen. Tarvitaan kunnollinen laituri, pukukopit ja pyörätelineet.

Kuntatekniikan päällikkö on vastannut kuntalaisaloitteeseen sähköpostilla aloitteen tekijälle 19.3.2025 ja vastaus on viety myös palveluun Kuntalaisaloite.fi.

Kunta selvittää mahdollisuuden uuden uimarannan perustamiselle Kukkilaan. Kohteen soveltuvuus ja kustannukset tarkastellaan, jonka jälkeen asiaa edistetään liikuntapaikkasuunnitelman ohjauksella.

HOLDno-2024-738, Kuntalaisaloite - Kuntoportaat Kalliolan koululle

Kuntalaisaloitepalveluun on jätetty 8.9.2024 kuntalaisaloite:

Osana Vesikansan alueen kehittämistä ehdotan kuntoportaiden rakentamista Kalliolan koulun taakse. Ymmärtääkseni kunta on ostanut metsäalueen ja suunnittelee virkistysaluetta koulun ja asukkaiden käyttöön. Kuntoportaat palvelisivat koko aluetta, koululaisista ikäihmisiin. Portaiden nousun terveydelliset hyödyt on kiistattomasti osoitettu. Muistutan myös yhdenvertaisuudesta kunnan asukkaiden välillä, Salpakankaalta löytyy useammatkin kuntoportaat. Vesikansassa asuu aktiivista väkeä, ja lisää muuttaa koko ajan, joten alueen vetovoiman kannaltakin kuntoportaiden rakentaminen olisi hyödyiltään varsin taloudellinen investointi kunnalle.

Projektiasiantuntija on vastannut kuntalaisaloitteeseen sähköpostilla aloitteen tekijälle 16.5.2025 ja vastaus on viety myös palveluun Kuntalaisaloite.fi.

Kuntoportaat Vesikansaan on ollut keskusteluissa jo pidemmän aikaa ja pidämme sitä varsin hyvänä ideana, erityisesti koska toive on tullut suoraan kuntalaisilta. Olemme olleet kehittämässä Kalliolan koulun läheistä metsää Meilän mettä – projektin kautta yhteistyössä koulun henkilökunnan kanssa ja hakeneet nyt kaksi kertaa kokonaisuudelle rahoitusta, johon kuntoportaatkin liittyvät. Ikävä kyllä molemmissa avustushauissa olemme jääneet ilman rahoitusta. Samalla kunnan oma resurssi on harmillisesti pienentynyt ja emme pysty aloittamaan mm. kuntoportaita omalla resurssilla (talous, työvoima). Pidämme joka tapauksessa kokonaisuuden mielessä ja kehitämme kohdetta pienemmissä osissa ja toivottavasti pääsemme vastaamaan tähänkin toiveeseen tulevaisuudessa. Tietenkin toiveissa, että mieluummin ennemmin kuin myöhemmin.

HOLDno-2024-817, Kuntalaisaloite, Vaatimus kunnalle_Katualueen lunastus ja yleisen alueen lohkominen 98-2-9901-2

Kunnanhallitukselle on jätetty 4.10.2025 kuntalaisaloite:

Yli-Eerolantien, Kiitotien, Reunatien ja Viistotien asukkailta, tuon Hollolan kunnanhallituksen tietoon ja toimenpiteisiin ryhtymiseksi heidän huolensa kaavamaisella rakentamisratkaisulta jo 1940 ja 1950 luvulta rakennetun vanhan asuinalueen tulevaisuudesta. Yli 70 vuotta on alueella ollut toimivat liikennejärjestelyt. Sisäisessä liikenteessä ei koko aikana ole sattunut yhtään merkittävää

liikenneonnettomuutta. Asukkaat ovat sopeutuneet liikennekäyttäytymisen, sekä kevyen- että ajoneuvoliikenteen osalta, sekä nykyisiin liikennejärjestelyihin, eikä muutokset tiealueissa katsota tarpeelliseksi, vaan ainoastaan vaikeuttavat alueen asumista ja tulevaa rakentamista.

Kuntalaisaloitetta on käsitelty kunnanhallituksen kokouksissa seuraavasti: §280 04.11.2024, §50 03.03.2025, §90 14.04.2025 ja §225 01.09.2025.

Ryhmä Soramäen alueen asukkaita on vaatinut Soramäessä vireillä olevan Yli- Eerolantien ja Kiitotien katualueen kiinteistönmuodostusprosessin keskeyttämistä 4.10.2024, mihin kunnanhallitus on todennut 4.11.2024, että kunta jatkaa Soramäen alueella 1.11.2022 käynnistettyä kiinteistönmuodostusprosessia. Edelleen Soramäen omakotiyhdistys ry esitti mm. käynnissä olevien katualueiden lunastuksen ja teiden saneeraussuunnittelun keskeyttämistä, kaavamuutoksen laatimista ja pihakadun muodostamista. Kunnanhallitus 3.3.2025 vastasi vaatimukseen yksityiskohtaisella vastauksella ja perusteluilla sekä päätti edistää katujen suunnitteluprosessia tehtyjen suunnitelmien mukaan, johon sisältyy myös katurakenteiden parantaminen. Päätökseen omakotiyhdistys ry haki oikaisua. Soramäen omakotiyhdistys teki oikaisuvaatimuksen, jossa esitettiin useita seikkoja, joiden perusteella vaadittiin kunnanhallituksen 3.3.2025 § 50 tekemän päätöksen "Yhteistyöehdotus kunnalle Ala- Soramäen pihakatualueesta" kumoamista ja Soramäen alueella 1.11.2022 käynnistetyistä kiinteistönmuodostamisprosessista luopumista. Lisäksi vaadittiin 21.2.2025 päivitetyn ja Hollolan kunnanhallitukselle osoitetun yhteistyöehdotuksen mukaista Ala- Soramäen pihakatualueen suunnittelun aloittamista. Kunnanhallitus päätti 14.4.2025 § 90 hylätä Soramäen omakotiyhdistys ry tekemän oikaisuvaatimuksen. Kunnan lausunto valituksessa esitetystä näkemyksistä on lähetetty Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle 3.9.2025. Asian käsittely jatkuu Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa.

HOLDno-2025-805, Kuntalaisaloite Hollolan kunnan tulee hakea Luontoviisaat kunnat -verkoston jäseneksi

Kuntalaisaloitepalveluun on jätetty 9.6.2024 ja toimitettu kuntaan 17.9.2025 kuntalaisaloite: Tämän kuntalaisaloitteen allekirjoittajat pyytävät Hollolan kuntaa hakemaan Luontoviisaat kunnat -verkoston jäseneksi. Verkoston jäsen sitoutuu tavoitteelliseen toimintaan luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen ehkäisemiseksi. Verkosto pyrkii hillitsemään luontokatoa, edistämään luonnon monimuotoisuutta ja vähentämään luontoa heikentävää toimintaa sekä kehittämään kokonaisvaltaisesti kuntien luontotoimintaa. Suomen Ympäristökeskus ja Kuntaliitto vetävät verkostoa. Rahoituksesta vastaavat mm. ympäristöministeriö, maa- ja metsätalousministeriö ja Kuntaliitto. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen eli luontokato on noussut ilmastonmuutoksen ohella merkittäväksi ympäristökriisiksi. Suunnitelmallinen panostaminen ainoastaan toisen torjumiseen ei riitä. Luontokatoa tapahtuu ensisijaisesti maankäytön yhteydessä, ja kunnalla on velvollisuus vaikuttaa siihen omalta osaltaan. Kaavoitus- ja lupaprosessien lisäksi kunnan omistamat alueet ovat usein asukkaille ns. lähiluontoa, joka monimuotoisena säilyessään on myös merkittävä viihtyvyystekijä ja keskeinen kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia tukeva resurssi. Monimuotoisen luonnon antamista terveyshyödyistä sekä fyysiselle että mielenterveydelle on jo runsaasti näyttöä, ja tätä kautta voidaan olettaa saatavan merkittäviä kustannussäästöjä. Luontoalueiden tulee olla lähellä asukkaita, jotta niillä käydään usein, mieluiten päivittäin. Tällöin kunnan rooli korostuu.

Luontokadon pysäyttäminen vaatii aktiivisia ja suunnitelmallisia toimia, ja Luonnonsuojelulain 11 §:n mukaan kunnan tulee edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua alueellaan. Luonnonsuojelulain 8 §:n mukaan kunnan on edistettävä toiminnassaan ympäristökasvatusta sekä kansalaisten, yksityisten ja julkisten toimijoiden ympäristötietoisuutta luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Tähän työhön verkosto tukee, ja työhön on tärkeää olla kattava suunnitelma sekä kustannustehokkuuden että toimien luonnontilaa tehokkaasti parantavien vaikutusten takaamiseksi. Monimuotoisuuden turvaaminen tulee ottaa osaksi kunnan alueen suunnitelmia ja hankkeita. Koska luonnon tila on jo merkittävästi

heikentynyt, niin tavoitteena pitäisi olla luontoposiitiivinen kokonaisuus, jossa luonnolle tuotetaan jatkossa enemmän hyötyä kuin haittaa.

Luontokadon torjunta on tullut vauhdilla osaksi myös elinkeinopolitiikkaa, ja yhteisiä toimia on tarpeen koordinoida yrityksille stabiilin ja houkuttelevan toimintaympäristön luomiseksi. Globaalisti yritysjohtajat ovat nostaneet luontokadon kolmanneksi vakavimmaksi riskiksi seuraavan kymmenen vuoden ajalle, ja sen koetaan muodostavan merkittäviä taloudellisia riskejä liiketoiminnalle. Voidaan todella sanoa, että yritysmaailma on jo herännyt haasteeseen myös Suomessa, ja edellyttää toimenpiteitä. Voidaan siksi perustellusti olettaa, että kunnan suunnitelmallisuus luontokadon torjuntaan tulee vaikuttamaan myös yritysten sijoittumiseen. Yhtenä osatekijänä valmiudet ekologisen kompensaation parissa tulevat olemaan maankäytölle keskeinen työkalu.

Jäsenyys sopii hyvänä keihäänkärkenä Hollolan Monta luontoa -teemaan, ja tukee yhteistyötä alueen muiden toimijoiden, kuten Lahden kaupungin, Lahden yliopistokampuksen ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa. Tiedon hankkimisen, tiedon jakamisen ja lisääntyvän luontoa kohtaan positiivisen ilmapiirin kautta kohti lisääntyvää monimuotoisuutta ja terveyttä!

Kunnanhallitus merkitsi kokouksessaan 29.9.2025 § 285 kuntalaisaloitteen vastaanotetuksi ja lähetti sen elinvoiman palvelualueelle valmisteltavaksi.

HOLDno-2025-813, Kuntalaisaloite Heinsuon urheilukeskuksen kehittäminen täysimittaiseksi urheilukentäksi

Kuntalaisaloitepalveluun on jätetty 21.8.2025 kuntalaisaloite:

Hollolan Heinsuon urheilukeskus ei nykyisellään vastaa urheilukeskukselle asetettuja kriteerejä. Esitän, että Heinsuon urheilukeskukseen rakennetaan juoksurata, heittolajien (kiekko, keihäs, moukari ja kuula) suorituspaikat sekä hyppypaikat (korkeus, seiväs ja pituushyppy). Lisäksi urheilukentän keskelle tulisi rakentaa jalkapallokenttä. Tällä hetkellä Kukonkoivun kenttä tarjoaa osittain näitä mahdollisuuksia, mutta sen sijainti etäällä kuntakeskuksesta ja ilman toimivia julkisia kulkuyhteyksiä rajoittaa sen käyttöä. Erityisesti senioriurheilijoiden ja liikuntarajoitteisten kannalta Heinsuon keskeinen sijainti olisi saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta parempi ratkaisu. Heinsuon kehittäminen palvelisi laajasti eri ikäryhmiä ja liikkujaryhmiä sekä mahdollistaisi koululaisten, urheiluseurojen ja harrastajien monipuolisen käytön. Samalla voitaisiin arvioida, onko Kukonkoivun kentän ylläpito enää kustannustehokasta, kun sen käyttö on sijainnin vuoksi rajallista. Useissa Hollolaa pienemmissäkin kunnissa on täysimittaiset urheilukentät, joten Heinsuon kehittäminen olisi perusteltua kunnan elinvoiman, terveyden edistämisen ja liikuntapalveluiden yhdenvertaisen tarjonnan näkökulmasta. Pyydän, että Hollolan kunta ryhtyy toimenpiteisiin Heinsuon urheilukeskuksen kehittämiseksi täysimittaiseksi urheilukentäksi.

Kuntalaisaloite on elinvoiman palvelualueella valmistelussa.

HOLDno-2025-467, Kuntalaisaloite Yli 70 -vuotiaat ilmaiseksi uimahalliin

Kuntalaisaloite on jätetty kuntaan 12.5.2025. Aloite on jätetty nimettömänä, ilman yhteystietoja.

Ehdotus Hollolan kunnan päättäjille: Kun uusi uimahalli avautuu, niin voisivatko yli 70-vuotiaat päästä uimahalliin ilmaiseksi/(edullisemmin). On ennaltaehkäisevää ja terveyttä ylläpitävää toimintaa. Esim. Heinolassa on tällainen käytäntö.

Kuntalaisaloite on sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella valmistelussa.

HOLDno-2025-930, Kuntalaisaloite - Galleriatila uuteen Hollola-taloon

Kuntalaisaloite on jätetty kuntaan 25.10.2025, Hollolan kansalliset seniorit.

Hollolaan on suunnitteilla uusi Hollola-talo. Toivottavasti tänne tulee galleriatila, jonne saadaan esille nyt varastoissa olevat Hollolan kunnan taidekokoelmat. Merkittävin yksittäinen kokoelma on Timo ja Liisa Ruokolaisen kunnalle lahjoittama, heidän mukaansa nimetty, taidekokoelma. Tämä arvokas kokoelma olisi saatava varastotiloista kuntalaisten ja vieraiden nähtäville, kuten lahjoittajat ovat halunneet. Edellisen kerran nämä teokset ovat olleet esillä Yhteen hitsattu liitto – taidenäyttelyssä 2016. Tuon näyttelyn keskeinen talkoojoukko oli Hollolan kansalliset seniorit. Näyttelyn jälkeen teokset ovat pakattu huolellisesti ja ne ovat olleet varastossa. Tämän jälkeen on kokoelmaan lisätty Timo Ruokolaisen Iso-Ilves -patsas. Heli Randell esitteli vanhus- ja vammaisneuvostolle Hollola-taloa ja kertoi, että kellaritilaa olisi mahdollista käyttää näyttelytilana. Sen lisäksi Hollola-salin aulaan tulisi varata tila vaihtuvien taidenäyttelyiden käyttöön. Tila olisi mahtava käyntikortti Hollolan kulttuuri-myönteisyydestä.

Kuntalaisaloite on sivistyksen ja hyvinvoinnin palvelualueella valmistelussa.